

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Navneforandring.

(Lovforslaget findes i Tillæg A.)

Ordføreren for Forslagsstillerne (Svend Høgsbro): Jeg omtalte allerede ved Lovforslagets Indbringelse, at det nu foreliggende Lovforslag er udsprunget af det, som i Fjor blev indbragt af det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valokreds (M. Nielsen), der ogsaa i Aar er Medforslagsstiller, men denne Sags Forhistorie her i Tinget strækker sig længere tilbage, og den vil jeg i Korthed dvæle ved, da den viser, at denne Sag har stærk Rod og Tilslutning her i Tinget, og det kan der jo være god Anledning for Lovforslagets Venner til at gøre opmærksom paa. Jeg har ikke kunnet finde noget tidligere Spor af Sagen end nogle Andragender, der i Samlingen 1874—75 indkom hertil fra 476 Beboere af forskellige Landsogne i Jylland. Det var to Andragender, der vare indbragte dels af afdøde Niels Albertsen, dels af afdøde Termansen, og som gik ud paa, at Forordningen af 30te Maj 1828 maatte blive ophævet, saaledes i alt Fald som den blev forstaaet og anvendt og anvendes den Dag i Dag, „og at Lovgivningens gode Maal at hindre urimelige Navne og at indføre faste Slægtnavne ikke fremmes paa en Maade, der krænker den personlige Frihed, Folkefølelsen og Modersmaalet“. Man var altsaa temmelig højt oppe den Gang. Udvalget indstillede enstemmig at henvise Andragenderne til Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet og efter en længere Forhandling i Tinget, hvor alle Talerne udtalte sig til Gunst for Andragenderne, bleve de enstemmig henviste til Ministeren. Den daværende Kirke- og Undervisningsminister, afdøde Kammerherre Worsaae, udtalte sig ogsaa meget gunstig derom. „Det er ganske vist,“ sagde han, „at det er en stor Ulempe, hvorpaa det ærede Udvalg her har gjort opmærksom, og jeg kan kun sige, at jeg med Fornøjelse skal bidrage mit til at fremkalde en Forandring i saa Henseende.“ Det var altsaa en særdeles velvillig Stilling, som den daværende Kultusminister indtog; men desværre — for denne Sags Vedkommende i alt Fald — gik han jo af kort efter, og saa kom Sagen i en Ministers Hænder, der ikke var saa velvillig stemt for den. I det følgende Aar 1875—76 indbragte det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valok-

reds (Bojsen) et Andragende fra 75 Beboere i forskellige Egne af Landet om Indførelsen af virkelige Slægtnavne. De sluttede sig nøje til de Andragender, der vare indkomne i den foregaaende Samling, og takkede Folketinget for den Stilling, det havde indtaget dertil. Dette Andragende blev ogsaa af Udvalget enstemmig foreslaaet henvist til Ministeren, og Indstillingen blev enstemmig vedtagen her i Tinget. Spørgsmaalet var nu, hvad Ministeren gjorde ved Sagen. Derom blev der i den følgende Samling rettet Forespørgsel til Kultusminister Fischer, som svarede under 2den Oktober 1876, at disse Andragender vare Genstand for Brevveksling med Bisperne. Længere var Ministeriet ikke kommet ca. 2 Aar efter, at Henvisningen var sket, og efter at den forrige Kultusminister havde stillet sig saa velvilligt, som jeg oplyste. Saa ser man i den gejstlige Reskriptsamling, at der den 18de Oktober 1878 fremkommer en Skrivelse fra Kultusministeriet til Justitsministeriet, som viser, hvilket Resultat disse Ministerier vare komne til i Anledning af disse Andragender. Det fremgaar deraf, at Kultusministeriet den 19de Juli 1878, altsaa over 3 Aar efter, at Andragenderne vare henviste til det, havde sendt disse til Justitsministeriet og udbedt sig dets Mening om Sagen. Den daværende Justitsminister stillede sig meget køligt til Spørgsmaalet og udtalte „at en pludselig og massevis Navneforandring vilde medføre saa store Ulemper, saavel i det private Samkvem som for den offentlige Orden, at den for at kunne retfærdiggøres maatte støtte sig til meget alvorlige Grunde, og disse Grunde fandt den daværende Justitsminister ikke at være tilstede, hvorfor han ikke kunde tilraade at imødekomme disse Andragender paa den Maade, som man fra Andragernes og Tingets Side nærmest havde ment, og som ogsaa Kultusministeriet — det ser man i Skrivelsen — fandt var den rette, nemlig at der blev lettet Adgang for voksne til i større Omfang, end det nu er Tilfældet, at faa virkelige faste Slægtnavne. Derimod siger Justitsministeren i denne Skrivelse, at noget andet var det, hvis man vilde genopriske Fdg. af 30te Maj 1828, hvis Virkning nu maatte siges at være udtømt, saaledes at der blev givet en ny Bestemmelse om, at Folk, som ikke vare tilfredse med deres Efternavn, hvis Navne endte paa „-sen“ eller lignende almindelige Navne, kunde faa deres Børn døbte med et andet Efternavn, end de selv havde; saa vilde Forandringen først indtræde i det andet Slægt-